

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

УДК 340.1:338.1

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15723523>

**Формування законодавства про е-урядування на етапі другої
Національної програми інформатизації (2023-2025)**

Кірін Роман Станіславович

доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник,

Державна установа «Інститут економіко-правових досліджень

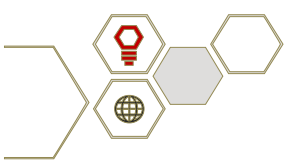
імені В.К. Макутова Національної академії наук України»,

м. Київ, Україна,

<https://orcid.org/0000-0003-0089-4086>

Прийнято: 12.06.2025 | Опубліковано: 23.06.2025

***Анотація.** В умовах тривалого воєнного стану та незмінного євроінтеграційного курсу, сталий розвиток законодавства про е-урядування свідчитиме про справжність національних намірів впровадження відповідних технологій, спрямованих на посилення загально визнаних демократичних цінностей, а його дослідження – про науково-практичну актуальність обраної теми. Метою статті є огляд, аналіз та систематизація джерел права е-урядування, прийнятих в період з 2023 по середину 2025 рр. на етапі другої Національної програми інформатизації. **Методи.** У дослідженні застосовано структурно-функціональний і системний методи, а також метод правового аналізу для вивчення особливостей формування законодавства про е-урядування впродовж 2023-2025 рр. **Результати.** Визначено, що центральною подією 2023 р., в аспекті розвитку законодавства про е-урядування, стало прийняття Закону України «Про Національну програму інформатизації». Встановлено неоднозначний характер його приписів щодо відносин формування та виконання*

програми, які виглядають колізійно на тлі можливості їх концептуального та підзаконного регулювання. Розкрито хронологічний розвиток підзаконного регулювання інформатизаційних правовідносин. Аргументовано, що у законодавчому забезпеченні відносин е-урядування продовж 2024 р. центральне місце посіли закони про публічні консультації, про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр». Обґрунтовано очікування щодо достатньо значного прогресу в розвитку законодавства про е-урядування в 2025 р. **Висновки.** Систематизовано відносини е-урядування за сферою та предметом регулювання, здійсненого урядовими нормативно-правовими актами. Встановлено суб'єктний склад та предмети регулювання відносин е-урядування на рівні окремих міністерств і відомств у визначеному дослідженням періоді. Виявлено активну нормотворчу діяльність Міністерства внутрішніх справ України, в структурі якого тривало впровадження правоохоронних елементів е-урядування. У перспективі національне право е-урядування потребує адаптивного розвитку відповідно до Робочої програми на 2025-2027 рр. програми «Цифрова Європа».

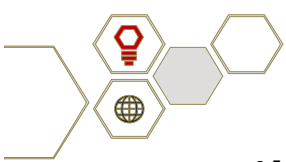
Ключові слова: електронне урядування, інформатизація, цифрова економіка, нормативно-правовий акт, законодавство, електронні публічні послуги, електронні реєстри.

Formation of e-government legislation at the stage of the second National Informatization Program (2023-2025)

Roman Kirin

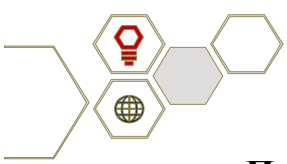
Doctor of Law, Associate Professor, leading researcher,
State Organization “V. Mamutov Institute of Economic and
Legal Research of the National Academy of Sciences of Ukraine”,
Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0003-0089-4086>

Abstract. *In the context of prolonged martial law and an unchanged European integration course, the sustainable development of e-government legislation will testify to the genuineness of national intentions to introduce relevant technologies aimed at strengthening universally recognized democratic values, and its research will demonstrate the scientific and practical relevance of the chosen topic. The purpose of the article is to review, analyze and systematize the sources of e-government law adopted between 2023 and mid-2025 at the stage of the second National Informatization Program. **Methods.** The study applies structural-functional and systemic methods, as well as the method of legal analysis to study the peculiarities of e-government legislation formation in 2023-2025. **Results.** It is determined that the central event of 2023 in terms of the development of e-government legislation was the adoption of the Law of Ukraine “On the National Informatization Program”. The author establishes the ambiguous nature of its provisions regarding the relations of formation and implementation of the program, which look conflicting against the background of the possibility of their conceptual and by-law regulation. The author reveals the chronological development of the by-laws regulating information legal relations. It is argued that in the legislative support of e-government relations in 2024, the central place was occupied by the laws on public consultations and on the information and communication system “State Agrarian Register”. Expectations for a fairly significant progress in the development of e-government legislation in 2025 are substantiated. **Conclusions.** The article systematizes e-government relations by the scope and subject matter of regulation by governmental regulations. The author identifies the subjects and subjects of regulation of e-government relations at the level of individual ministries and agencies in the period covered by the study. The author reveals the active rulemaking activities of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, which continued to introduce law enforcement elements of e-government. In the future, national e-government law requires adaptive development in accordance with the Digital Europe Program's Work Program for 2025-2027.*

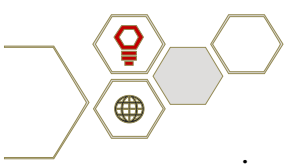
Keywords: *e-government, informatization, digital economy, regulatory act, legislation, electronic public services, electronic registers.*

Постановка проблеми. Розвиток впровадження механізмів електронного (далі – е-) урядування та його правового забезпечення в Україні у 2022 р. характеризувався значними позитивними змінами у відповідних рейтингах е-урядування та е-участі, а також просуванням конкретних ініціатив для покращення доступу громадян до державних послуг та підвищення ефективності та прозорості роботи органів виконавчої влади (далі – ОВВ) та органів місцевого самоврядування (далі – ОМС). Для взаємодії державних органів з громадянами та бізнесом, забезпечення доступу до е-послуг та інформації, е-урядування передбачає, перш за все, використання інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ). Основними досягненнями періодів з першим воєнним 2022 р. включно в напрямку е-урядування за різними рівнями можна визнати:

1) державний рівень: 1.1) зацікавленість держави - утворення Міністерства цифрової трансформації України (далі – Мінцифри), головного органу у системі центральних ОВВ, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сферах цифровізації, інформатизації, е-урядування та е-демократії тощо; 1.2) розширення спектру е-послуг - онлайн отримання громадянами різноманітних послуг, таких як оформлення ліцензій, соціальної допомоги, паспортів та інших документів, не відвідуючи особисто ОВВ та ОМС; 1.3) ефективність та прозорість - е-урядування сприяє підвищенню ефективності та прозорості роботи ОВВ та ОМС, а також установленню громадського контролю над ними; 1.4) надходження коштів - фінансування проєктів е-урядування є важливим для їх впровадження та розвитку; 1.5) розвиток інфраструктури - необхідно продовжувати розвиток ІКТ-інфраструктури для забезпечення безперебійної роботи е-послуг;

2) суспільний рівень: 2.1) інтерактивність - е-урядування дозволяє ОВВ та ОМС взаємодіяти з громадянами в режимі реального часу, що сприяє кращому обміну інформацією та оперативному вирішенню проблем; 2.2) достовірність даних - забезпечується в е-урядуванні шляхом використання цифрового е-підпису, який має таку ж юридичну силу, як і власноручний; 2.3) співпраця е-урядування об'єднує ОВВ та ОМС, а також громадян, бізнес та громадські

організації, що сприяє розвитку інформаційного суспільства;

3) громадський рівень: 3.1) безпека та надійність - умовою отримання е-послуг стала е-ідентифікація; 3.2) забезпечення прав громадян - е-урядування забезпечує право громадян на доступ до інформації та на отримання якісних державних послуг, а також право на участь у прийнятті рішень; 3.3) захист даних - безпека персональних даних громадян є ключовим фактором успіху е-урядування; 3.4) залучення громадськості - активне залучення громадськості до процесу розробки та впровадження е-урядування допоможе зробити його більш ефективним та адаптованим до потреб громадян; 3.5) забезпечення цифрової грамотності населення - важливо збільшувати рівень цифрової грамотності громадян для успішного впровадження е-урядування.

Таким чином, в умовах тривалого воєнного стану та незмінного євроінтеграційного курсу, сталий розвиток законодавства про е-урядування свідчатиме про справжність національних намірів впровадження відповідних технологій, спрямованих на посилення загальноновизнаних демократичних цінностей, а його дослідження – про науково-практичну актуальність обраної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасних, надскладних для держави та всього Українського народу, умовах питання розвитку е-урядування не тільки не призупинено, але набрало, так само як і їх дослідження, нових обертів. В період з 2023 по середину 2025 рр. опублікована значна кількість робіт, в яких розкриваються окремі аспекти і проблеми впровадження е-урядування.

У колективні публікації запропоновано декілька основних етапів запровадження е-урядування. Вони склалися з таких етапів: 1) передбачав *створення відповідних сайтів міністерств та окремих відомств*, які повинні були включати інформацію про їхню діяльність; 2) має передбачати перші елементи *налагодження взаємодії громадян та міністерств і відомств*, тобто направлення окремих запитів та одержання відповідей для громадян, одержання окремих зразків деяких довідок і форм, які використовуються у роботі міністерств тощо; 3) має відбуватися чітка *система інтерактивності*, тобто

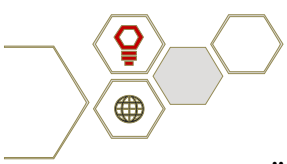
здійснюються різноманітні операції, надаються послуги в режимі онлайн; 4) передбачав *створення об'єднаних порталів міністерств і різних відомств* з метою здійснення різних послуг, для яких раніше було потрібно лише звернення безпосередньо в будь-який державний орган; 5) передбачав *розробку та впровадження єдиної системи державного управління, побудованої на основі уніфікованих стандартів* [1, с. 545].

К. Ляпін підкреслює, що успішне впровадження е-урядування вимагає активної співпраці між державними органами, приватним сектором та громадськістю, а також вказує на необхідність створення сприятливого правового середовища для розвитку цифрових технологій [2, с. 70].

Інший колектив авторів вважає, що з метою подолання проблеми недостатнього рівня довіри до е-послуг необхідна комплексна цілеспрямована інформаційна підтримка з боку держави, роз'яснювальна та просвітня робота з метою формування позитивної оцінки громадян щодо е-урядування, розуміння його цілей [3].

Практичні рекомендації щодо вдосконалення правового забезпечення е-урядування запропоновано авторами при розгляді його правових аспектів та перспектив розвитку. Серед ключових напрямів відзначено розширення доступу до цифрових послуг для всіх категорій населення, впровадження єдиних стандартів обміну даними між державними установами, посилення кібербезпеки та запровадження механізмів прозорого моніторингу ефективності використання е-платформ [4].

На думку І. Медведенка ефективне впровадження е-документообігу в системі е-урядування вимагає збалансованого підходу, який передбачає не лише наявність необхідних технологічних рішень, але й достатнє фінансування та відповідний рівень кваліфікації персоналу. Забезпечення довготривалого зберігання е-документів у державних архівах. Для подальшого розвитку е-демократії необхідне систематичне вдосконалення нормативно-правового поля. Це передбачає прийняття таких законодавчих актів, як Закон України «Про публічні консультації» (далі – закон про ПК) та Закон України «Про

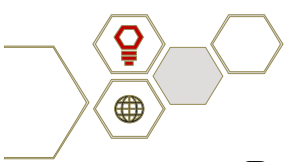
всеукраїнський референдум» [5, с. 56]. При цьому слід зазначити, що останній законодавчий акт від 26.01.2021 р. № 1135-IX набрав чинності ще 11.04.2021 р. окрім низки приписів, які набирають чинності з дня набрання чинності законом щодо застосування інноваційних технологій з е-голосування, а також прийняття Центральною виборчою комісією низки підзаконних рішень. Закон про ПК від 20.06.2024 р. № 3841-IX також прийнятий і набере чинності через 12 місяців після закінчення або скасування воєнного стану.

С. Рибкіна та Е. Соколова вважають, що впровадження е-урядування відкриває нові можливості для інновацій у сфері публічного управління та комунікацій. Серед основних інструментів цифровізації варто відзначити е-ідентифікацію (eID), автоматизовані реєстри даних та онлайн-платформи, які спрощують взаємодію громадян з органами влади, знижуючи витрати часу і створюючи прозоре середовище [6, с. 1378].

Довгострокове бачення розвитку е-врядування М. Кутовою передбачає становлення моделі «цифрової демократії», де громадяни беруть активну участь в ухваленні рішень через цифрові канали. Урядові платформи мають забезпечити онлайн-дискусії важливих політик, прозорість у прийнятті рішень та систематичний громадський контроль. Регулярне оновлення відкритих державних даних повинно стати нормою [7, с. 15].

Нарешті, на думку В. Савіцької, перш за все необхідно розробити відповідні стандарти належного е-урядування шляхом запровадження їх в діяльність адміністративних органів, які перебувають у прямому зв'язку із принципами їх діяльності при наданні різноманітних публічних послуг [8, с. 264].

Також слід наголосити, що представлений матеріал є хронологічним продовженням серії публікацій, що розкривають історичний шлях вітчизняного законодавства про е-урядування на різних етапах та підетапах його формування, а саме: - 1998-2001 pp. [9]; - 2002-2005 pp. [10, 11]; - 2006–2008 pp. [12]; - 2009-2010 pp. [13]; - 2011–2014 pp. [14]; - 2015-2016 pp. [15]; - 2017-2020 pp. [16]; - 2021-2022 pp. [17].

Виявлення невирішених аспектів загальної проблеми. Тож, не зважаючи на наявні публікації, розвиток законодавства про е-урядування на етапі другої Національної програми інформатизації (2023-2025 рр.), в аспекті систематизованого огляду і аналізу, не був предметом окремого розгляду, а відтак має достатній дослідницький потенціал.

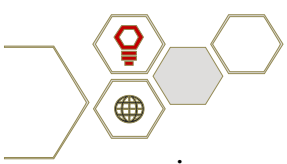
Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є огляд, аналіз та систематизація джерел права е-урядування, прийнятих в період з 2023 по середину 2025 рр. на етапі другої Національної програми інформатизації (далі – НПП).

Виклад основного матеріалу дослідження. Огляд зазначеного блоку законодавства, приписи якого безпосередньо чи опосередковано торкаються відносин е-урядування в представленій роботі подано по роках прийняття, а також за юридичною силою та тематикою відповідних нормативно-правових актів (далі – НПА).

2023 р. Е-урядування в Україні у 2023 р., як і в попередні роки, було ключовим напрямком для розвитку цифрової демократії та підвищення ефективності державного управління. Однією з головних напрямів цього року стало надання е-послуг громадянам та бізнесу, а також підвищення прозорості та доступності державної влади.

Безумовно центральною подією цього року, в аспекті розвитку законодавства про е-урядування, стало прийняття наприкінці 2022 р. Закону України «Про Національну програму інформатизації» (далі – закон про НПП) [18], набрання чинності яким відбулося 01.03.2023 р. В ньому, окрім загальних та прикінцевих положень, було детально врегульовано правовідносини, що виникають під час формування та виконання НПП: - суб'єкти НПП та їх повноваження; - формування та виконання НПП; - фінансове забезпечення НПП. Зокрема в законі про НПП було надано нові дефініції «е-урядування» та «е-демократія», а серед основних завдань НПП проголошено спрямованість на забезпечення:

- 1) розробки, впровадження та застосування ІКТ у державному управлінні,

місцевому самоврядуванню та суспільному житті;

2) реалізації та впровадження заходів, спрямованих на розвиток е-урядування та е-демократії;

3) створення та розвитку системи державних інформаційних ресурсів (далі – ДІР);

4) рівного доступу до ІКТ та підвищення рівня освіченості громадян з питань ІКТ;

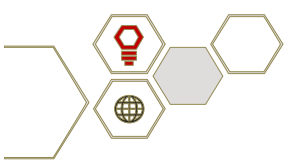
5) удосконалення процедури надання публічних (е-публічних) послуг;

6) організації інформаційної взаємодії державних органів та ОМС за допомогою е-документообігу тощо.

При цьому, неоднозначними вбачаються положення чч. 2 та 3 ст. 8 закону про НПІ, відповідно до яких: а) НПІ формується та виконується відповідно до Концепції НПІ; б) порядок формування та виконання НПІ визначається Положенням про формування та виконання НПІ, що затверджується КМУ. З одного боку формування НПІ має відбуватися відповідно до чинного Закону України «Про Концепцію Національної програми інформатизації» від 04.02.1998 № 75/98-ВР, оскільки іншої (нової) наразі немає. З іншого - формування НПІ має відбуватися КМУ на підзаконному рівні. Тож, парламент має або прийняти сучасну Концепцію НПІ, або ж вилучити припис про її згадку у законі про НПІ.

Інформатизаційні відносини були розвинуті й на підзаконному рівні. Зокрема урядовими актами було визначено: - організатора експертизи НПІ (розпорядження від 28.03.2023 № 261-р); - Єдину інформаційну систему обліку НПІ (постанова від 27.12.2023 № 1400). До цього ж блоку віднесемо й наказ Мінцифри від 29.03.2023 № 34, яким затверджено Методику визначення належності бюджетних програм, завдань, проектів, робіт до сфери інформатизації. Крім того, слід відмітити й постанову Кабінету Міністрів України (далі – КМУ), якою врегульовувалися деякі питання забезпечення функціонування ДІР (постанова від 30.12.2022 № 1500).

2023 р. став не надто представницьким у законотворчому аспекті відносно інституту е-урядування. Можна відмітити лише кілька законів, що

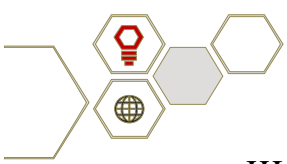

опосередковано торкалися цього виду відносин і якими були внесені зміни до деяких законів України щодо: - удосконалення державного регулювання ринків фінансових послуг (закон від 22.11.2023 № 3498-IX); - застосування санкцій (закон від 13.07.2023 № 3223-IX).

Загалом же, аналіз подій, досягнень та тенденцій, що так або інакше торкалися сфери е-урядування в 2023 р. можна звести до наступного: 1) розробка, впровадження нових е-послуг, їх інтеграція у мобільні додатки; 2) підвищення рівня цифрової грамотності громадян; 3) вдосконалення інфраструктури е-урядування; 4) використання штучного інтелекту та інших сучасних технологій; 5) розширення послуг на порталі та в додатках «Дія»; 6) цифровизація, відкритість та прозорість органів державної влади (далі – ОДВ) та ОМС; 7) інтерактивні системи взаємодії (е-звернення), міжвідомча взаємодія та безпека в е-просторі; 8) розвиток законодавства про е-урядування; 9) покращення міжнародного рейтингу. В 2023 р. Україна суттєво покращила позицію в рейтингу е-участі (*E-Participation Index, EPART*), піднявшись на 56 позицій, і досягла 30-го місця в рейтингу е-урядування (*E-Government Development Index, EGDI*), що на 16 позицій вище, ніж у 2022 р. [19].

2024 р. Знаковою подією цього року у законодавчому забезпеченні відносин е-урядування стало прийняття парламентом закону про ПК [20]. Серед форм проведення ПК законом передбачено також і е-консультації шляхом оприлюднення консультаційного документа на онлайн-платформі для ПК та/або на офіційному веб-сайті суб'єкта проведення ПК щодо предмета консультацій. До їх особливостей законом віднесено:

- е-консультації є обов'язковою формою проведення ПК щодо всіх проєктів актів;
- заінтересовані сторони, які беруть участь в е-консультаціях, надсилають пропозиції на е-адресу, зазначену в консультаційному документі, або розміщують їх у формі е-коментарів, або надають відповіді на запитання на сторінці онлайн-платформи для ПК та/або офіційного веб-сайту суб'єкта проведення ПК, де здійснюється проведення е-консультацій.

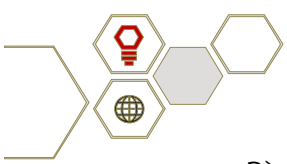
Ще одними важливим законом цього року, в аспекті теми дослідження, став Закон України «Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр»» [21], який визначає правові, організаційні і фінансові засади створення та функціонування інформаційно-комунікаційної системи (далі – ІКС) «Державний аграрний реєстр» з метою захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання реєстрової інформації у публічних е-реєстрах.

Також цього року були внесені зміни до ч. 1 ст. 7 Закону України «Про Національний банк України» щодо здійснення центральним банком України відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», державного регулювання у сферах е-ідентифікації та довірчих е-послуг у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг.

На підзаконному рівні тривав розвиток регулювання інформатизаційних правовідносин, закладений законом про НПП. Зокрема, постановою КМУ були затверджені [22]: - Положення про формування та виконання НПП; - Порядок проведення експертизи НПП та її складових; - Порядок формування та виконання галузевої програми, проекту, робіт з інформатизації; - Порядок формування та виконання регіональної програми, проекту, робіт з інформатизації; - Порядок здійснення моніторингу та проведення оцінки результативності виконання НПП та її складових.

2025 р. У поточному році очікується достатньо значний прогрес у розвитку законодавства про е-урядування. Подібні сподівання ґрунтуються на розгляді парламентом низки законопроектів, якими передбачено внесення змін до деяких законів України в цій сфері, як то:

1) проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» щодо удосконалення окремих положень та забезпечення безперебійності надання довірчих е-послуг (№ 12174 від 01.11.2024, станом на 29.05.2025 надано порівняльну таблицю для другого читання);

2) проєкт Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації норм законодавства ЄС з питань е-комунікацій (№ 12150 від 25.10.2024, станом на 02.06.2025 закон повернуто з підписом від Президента України).

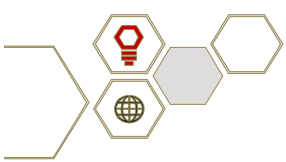
Серед прийнятих у першій половині 2025 р. законодавчих актів слід відмітити закон, прийняття якого було необхідним для зменшення загроз кібербезпеці України і впровадження положень якого створить належну правову основу для стримування агресії РФ у кіберпросторі щодо ДІР та критичної інфраструктури [23].

14.06.2025 набере чинність й інший закон, яким внесені зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо посилення відповідальності за незабезпечення доступу до інформації про використання публічних коштів [24].

Уряд продовжив роботу над розвитком та вдосконаленням блоку інформатизаційних відносин. Відповідними постановами КМУ було затверджено: - обов'язкові вимоги до створення (модернізації, модифікації, розвитку), адміністрування та забезпечення функціонування засобу інформатизації (постанови від 21.02.2025 № 205, від 04.04.2025 № 382); - Порядок локалізації програмних продуктів для виконання НПП.

Крім того, відносини е-урядування у першій половині 2025 р. були врегульовані також й іншими урядовими НПА, якими затверджено або схвалено: - план заходів щодо переведення публічних послуг в е-форму до 2026 р. (розпорядження від 21.03.2025 № 263-р); - план заходів з реалізації у 2025-2026 рр. Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021-2026 рр. (розпорядження від 21.03.2025 № 246-р); - Національну транспортну стратегію України на період до 2030 р. та операційний план заходів з її реалізації у 2025-2027 рр. (постанова від 27.12.2024 № 1550).

Інші НПА підзаконного рівня, що стосуються формування законодавства про е-урядування впродовж 2023 – першої половини 2025 рр., систематизовані за сферами, суб'єктами прийняття та предметом регулювання у таблицях 1 та 2.

Таблиця 1.

**Регулювання відносин е-урядування на рівні КМУ
(2023 - I-VI 2025 pp.)**

Реквізити нормативно-правового акту	Сфера та предмет регулювання
Реєстрові відносини	
постанова від 07.07.2023 № 690	Державний е-реєстр об'єктів підвищеної небезпеки
постанова від 01.09.2023 № 969	Реєстр публічних е-реєстрів
постанова від 15.10.2024 № 1175	Реєстр прозорості
постанова від 26.09.2024 № 1120	Єдиний реєстр державних резервів
постанова від 28.06.2024 № 754	Єдиний туристичний реєстр
постанови від 16.02.2024 № 176; від 04.03.2025 № 235	Е-реєстр спортивних споруд
постанова від 07.06.2024 № 740	реєстр територій, забруднених/імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами
постанова від 21.02.2025 № 199	Єдиний реєстр обладнання
постанова від 24.01.2025 № 68	Єдиний реєстр місць зберігання
постанова від 31.12.2024 № 1546	Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань
постанова від 04.03.2025 № 235	Е-реєстр спортивних організацій
Інформаційно-комунікаційні відносини	
постанова від 19.05.2023 № 511	Єдина державна геоінформаційна е-система користування надрами
постанова від 21.07.2023 № 757	доступність інформаційно-комунікаційних систем (далі – ІКС) та документів в е-формі
розпорядження від 17.11.2023 № 1046-р	викладення інформації суб'єктами владних повноважень у форматах, що забезпечують доступність її сприйняття
постанова від 29.10.2024 № 1238	дослідження високотехнологічних засобів методом «Sandbox»
постанова від 03.09.2024 № 1039	цифрова інтегрована інформаційно-аналітична система (далі – ІАС) «Єдина платформа житлово-комунальних послуг»
постанова від 16.08.2024 № 945	ІКС «е-Консул»
постанова від 04.10.2024 № 1144	акцизний е-документ та форми такого документа
постанова від 04.10.2024 № 1142	Е-система обігу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та рідин, що використовуються в е-сигаретах
постанова від 06.02.2024 № 150	інформаційно-комунікаційна система у сфері державного експортного контролю
постанова від 11.02.2025	інтегрована міжвідомча інформаційно-комунікаційну

№ 148	систему щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон
Ідентифікаційні відносини	
постанова від 03.11.2023 № 1150	інтегрована система е-ідентифікації
постанова від 28.06.2024 № 764	питання е-ідентифікації та довірчих е-послуг
постанова від 28.02.2025 № 226	оцінка ризиків і наслідків неправомірного використання чи підміни ідентифікаційних даних користувачів послуг е-ідентифікації та інформування контролюючого органу про надання довірчих е-послуг з використанням засобів е-ідентифікації
Відносини охорони здоров'я	
постанова від 12.12.2023 № 1294	інформаційно-комунікаційна система донорства крові
постанова від 21.11.2023 № 1228	Державна інформаційна система трансплантації гемопоетичних стовбурових клітин
постанова від 07.03.2025 № 262	Е-система управління запасами лікарських засобів та медичних виробів «e-Stock»
постанова від 02.05.2025 № 506	Порядок функціонування інформаційної платформи громадського здоров'я
Екологічні відносини	
постанова від 05.12.2023 № 1279	інформаційна система управління відходами
постанова від 13.06.2024 № 684	державна система моніторингу довкілля та її підсистем
розпорядження від 07.02.2025 № 96-р	операційний план заходів з реалізації у 2025-2027 рр. Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 р.
Безпекові відносини	
постанова від 18.04.2023 № 339	захисту осіб, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією РФ проти України
постанова від 29.10.2024 № 1240	захист дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією РФ проти України
постанова від 27.02.2024 № 208	поводження з військовополоненими
постанова від 15.03.2024 № 301	моніторинг стану дотримання норм міжнародного гуманітарного права у зв'язку із збройною агресією проти України та функціонування, ведення та доступу до відомостей інформаційної е-системи порушень норм міжнародного гуманітарного права внаслідок збройної агресії проти України
постанова від 21.06.2024 № 736	інформаційна система забезпечення хімічної безпеки
постанова від 21.06.2024 № 737	захист та обробка інформації в інформаційно-комунікаційній системі управління логістичним забезпеченням
постанова від 30.05.2024 № 627	комплексні системи захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах, створених з використанням профілів безпеки інформації
розпорядження від 07.03.2025 № 204-р	план заходів на 2025 р. з реалізації Стратегії кібербезпеки України

розпорядження від 02.05.2025 № 432-р	Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку
Регіональні відносини	
постанова від 23.05.2023 р. № 522	єдина геоінформаційна система здійснення моніторингу та оцінювання розвитку регіонів і територіальних громад
Освітні відносини	
постанова від 28.04.2023 № 407	експериментальний проєкт з впровадження інформаційної (автоматизованої) системи зовнішнього оцінювання і самооцінювання освітніх та управлінських процесів у закладах освіти «Evalued»
постанова від 02.05.2025 № 508	Порядок формування та застосування е-документа про освіту
Фінансові відносини	
постанова від 24.06.2023 № 636	Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Е-урядування»
розпорядження від 29.09.2023 № 877-р	Додаткова угода № 2 між Урядом України та Європейською Комісією, що діє від імені ЄС, до Угоди про фінансування заходу «Підтримка ЄС для е-урядування та цифрової економіки в Україні» (ENI/2019/042-007)
постанова від 06.08.2024 № 885	використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Е-урядування»

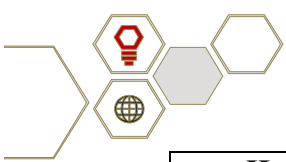
Таблиця 2.

Регулювання відносин е-урядування на рівні окремих міністерств і відомств (2023 - I-VI 2025 рр.)

Реквізити нормативно-правового акту	Предмет регулювання
Мінцифри	
наказ від 08.08.2023 № 93	форма відомостей про засоби е-ідентифікації в контексті схем е-ідентифікації для їх використання у сфері е-урядування
Національне агентство України з питань державної служби (далі – НАДС)	
наказ від 29.03.2023 № 45-2	типова загальна короткострокова програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Організація роботи щодо забезпечення права на доступ до публічної інформації в органах державної влади та ОМС»
наказ від 26.03.2024 № 53-24	організація роботи щодо оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних
Служба безпеки України (далі – СБУ)	
наказ від 07.12.2023 № 503	порядок обміну інформацією з використанням адаптованого програмного продукту «Malware Information Sharing Platform and Threat Sharing «Ukrainian Advantage» (MISP-UA)»
Міністерство фінансів України (далі – Мінфін)	
наказ від 19.05.2023 № 263	Єдина автоматизована інформаційна система митних органів, порядок і умови застосування її систем
Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ)	

наказ від 04.01.2023 № 16	Реєстр декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, в е-системі охорони здоров'я
наказ від 22.04.2025 № 697	реєстрація медичного обладнання в Реєстрі суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я в е-системі охорони здоров'я
наказ від 30.01.2025 № 177	Е-система рейтингового розподілу в інтернатуру
Міністерство у справах ветеранів України (далі – Мінветеранів)	
наказ від 14.12.2023 № 330	Реєстр суб'єктів надання послуг із психологічної допомоги для ветеранів і членів їх сімей
Державна служба статистики України (далі – Держстат)	
наказ від 08.08.2023 № 245	Порядок отримання інформації з національних інформаційних е-ресурсів (систем) у процесі проведення Всеукраїнського перепису населення України
Міністерство освіти і науки України (далі – МОН)	
наказ від 19.04.2024 № 548	Вимоги до інтерактивного е-додатка до підручника
Міністерство оборони України (далі – МО)	
Наказ від 21.03.2024 № 188/нм	Порядок функціонування єдиної інформаційної системи МО
Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (далі - Адміністрація Держспецзв'язку)	
наказ від 10.07.2024 № 354	Рекомендації з оцінки достатності заходів захисту інформації комплексних систем захисту інформації в інформаційних, е-комунікаційних та ІКС, створених з використанням профілів безпеки інформації
наказ від 10.03.2025 № 160	Порядок здійснення моніторингу систем захисту інформації в інформаційних, е-комунікаційних та ІКС, створених з використанням базових та цільових профілів безпеки інформації
Рада національної безпеки і оборони України (далі – РНБО)	
Рішення від 29.01.2024	Державний реєстр санкцій
Офіс Генерального прокурора (далі – ОГП), Державна судова адміністрація України (далі – ДСА)	
наказ від 24.10.2024 № 249/448	Порядок обміну процесуальними документами та іншими даними між інформаційно-комунікаційною системою «Єдиний реєстр досудових розслідувань» та центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду
Міністерство закордонних справ України (далі – МЗС)	
наказ від 12.03.2025 № 129	Порядок функціонування системи е-реєстрації для вчинення консульської дії, е-кабінету ІКС «е-Консул»
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (далі – НКЕК)	
постанова від 01.05.2024 № 236	Положення про регуляторну е-платформу
Національна комісія зі стандартів державної мови (далі - Нацкомстандарт державної мови)	
рішення від 02.02.2024 № 20	Положення про ІКС «Іспитова система для визначення рівня володіння державною мовою»

Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА), Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК)	
наказ від 01.11.2024 № 509/365/24	Порядок доступу АРМА до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

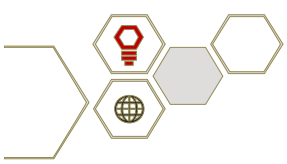
Як і у попередні роки активну нормотворчу діяльність демонструвало Міністерство внутрішніх справ України (далі – МВС), в структурі якого тривало впровадження правоохоронних елементів е-урядування. Основні дані про відомчі НПА, систематизовані у таблиці 3.

Таблиця 3.

**Нормативно-правове забезпечення розвитку
е-урядування в системі МВС (2023 - I-VI 2025 рр.)**

Реквізити нормативно-правового акту	Складова інформаційної системи
наказ від 16.01.2023 № 8	інформаційна підсистема (далі – ІПС) «Облік кривдника» інформаційно-комунікаційної системи (далі – ІКС) «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – ІПНПУ) МВС
наказ від 20.04.2023 № 326	функціональна підсистема (далі - ФПС) «Система управління силами та засобами цивільного захисту» єдиної інформаційної системи (далі – ЄІС) МВС
наказ від 09.06.2023 № 473	ІКС 112 МВС
наказ від 28.06.2023 № 534	база даних «Розшук» ІКС ІПНПУ МВС
наказ від 05.07.2023 № 553	ІПС «Електронна розшукова справа» ІКС» ІПНПУ МВС
наказ від 04.08.2023 № 639	Е-реєстр геномної інформації людини МВС
наказ від 04.10.2023 № 811	Єдина ІАС управління міграційними процесами МВС
наказ від 06.11.2023 № 895	ФПС «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей» ЄІС МВС
наказ від 08.11.2023 № 902	ІПС «СОСТА» ІКС ІПНПУ МВС
наказ від 26.12.2023 № 107	автоматизована інформаційна система оперативного призначення ЄІС МВС
наказ від 23.09.2024 № 640	ФПС «Автоматизована дактилоскопічна ідентифікаційна система» ЄІС МВС
наказ від 10.12.2024 № 824	ІКС «Інформаційна система «Облік та візуалізація фонду захисних споруд цивільного захисту»» МВС
наказ від 05.02.2024 № 68	ФПС «ІАС ліцензування видів господарської діяльності МВС» ЄІС МВС

Нарешті, слід звернути увагу й на європейські орієнтири розвитку механізмів е-урядування. Зокрема, Робоча програма (далі – РП) на 2025-2027 рр.

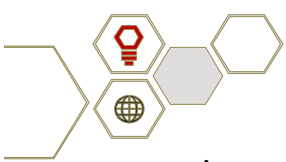

програми «Цифрова Європа» (*Work Programme 2025-2027 of the Digital Europe Programme, DIGITAL*) продовжує сприяти досягненню цілей ЄС у сфері цифрової трансформації, визначених у комунікації «Цифровий компас 2030: Європейський шлях до Цифрового десятиліття» [25] і в політичній програмі «На шляху до Цифрового десятиліття» [26] (*2030 Digital Compass: The European way for the Digital Decade and in the Path to the Digital Decade policy programme*). Ця РП наразі є останньою на період дії Багаторічної фінансової рамки 2021-2027 рр. Вона зосереджена на виконанні та забезпеченні сталості заходів, розпочатих і продовжених в рамках попередніх РП, таких як різні простори даних, переведення їх з підготовчого етапу в етап розгортання.

Висновки. Дослідження особливостей формування законодавства про е-урядування на етапі другої Національної програми інформатизації (2023-2025) дозволило дійти наступних узагальнень.

1. Визначено, що центральною подією 2023 р., в аспекті розвитку законодавства про е-урядування, стало прийняття Закону України «Про Національну програму інформатизації», серед основних завдань якого проголошено спрямованість на забезпечення відносин: - застосування та рівний доступ до інформаційно-комунікаційних технологій; - розвиток е-урядування та е-демократії; - розвиток системи державних інформаційних ресурсів; - надання публічних (е-публічних) послуг; - е-взаємодія державних і місцевих органів. Встановлено неоднозначний характер інформатизаційного закону щодо відносин формування та виконання НПП, які виглядають колізійно на тлі їх концептуального та підзаконного регулювання.

2. Розкрито хронологічний розвиток підзаконного регулювання інформатизаційних правовідносин: 2023 р. - організатор експертизи НПП, - Єдина інформаційна система обліку НПП; - Методика визначення належності бюджетних програм, завдань, проектів, робіт до сфери інформатизації; 2024 р. - Положення про формування та виконання НПП; - Порядок проведення експертизи НПП та її складових; - Порядок формування та виконання галузевої програми, проекту, робіт з інформатизації; - Порядок формування та виконання

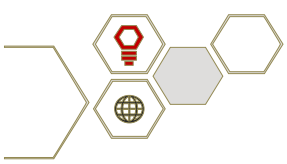

регіональної програми, проекту, робіт з інформатизації; - Порядок здійснення моніторингу та проведення оцінки результативності виконання НПІ та її складових; 2025 р. - обов'язкові вимоги до створення (модернізації, модифікації, розвитку), адміністрування та забезпечення функціонування засобу інформатизації; - Порядок локалізації програмних продуктів для виконання НПІ.

3. Аргументовано, що у законодавчому забезпеченні відносин е-урядування продовж 2024 р. центральне місце посіли закони про публічні консультації, про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр», а також законодавчі зміни щодо е-ідентифікації та довірчих е-послуг у банківській системі України та на ринках небанківських фінансових послуг.

4. Обґрунтовано очікування щодо достатньо значного прогресу в розвитку законодавства про е-урядування в 2025 р., засноване на розгляді парламентом низки законопроектів та законів, якими передбачено внесення змін щодо: - удосконалення окремих положень та забезпечення безперервності надання довірчих е-послуг (надано порівняльну таблицю для другого читання); - імплементації норм законодавства ЄС з питань е-комунікацій (закон повернуто з підписом від Президента України); - зменшення загроз кібербезпеці України та забезпечення належної правової основи для стримування агресії у кіберпросторі; - посилення відповідальності за незабезпечення доступу до інформації про використання публічних коштів (набрання чинності - 14.06.2025).

5. Систематизовано відносини е-урядування за сферою та предметом регулювання, здійсненого урядовими нормативно-правовими актами (2023 - I-VI 2025 pp.): - реєстрові (е-реєстр об'єктів підвищеної небезпеки, реєстр публічних е-реєстрів, реєстр прозорості та ін.); - інформаційно-комунікаційні (геоінформаційна е-система, Єдина платформа житлово-комунальних послуг, е-Консул, акцизний е-документ тощо); - ідентифікаційні (інтегрована система е-ідентифікації, довірчі е-послуги); - охорони здоров'я (е-система донорства крові, е-система «e-Stock», е-платформа громадського здоров'я); - екологічні (е-система управління відходами, е-система моніторингу довкілля); - безпекові (е-захист депортованих, примусово переміщених, військовополонених, е-система

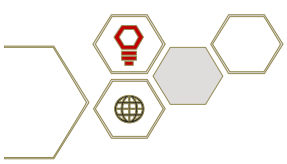

порушень норм міжнародного гуманітарного права, е-система забезпечення хімічної безпеки); - регіональні (єдина геоінформаційна е-система); - освітні (експериментальний проєкт «Evalued»); - фінансові (використання коштів за програмою «Е-урядування», фінансування заходу «Підтримка ЄС для е-урядування та цифрової економіки в Україні»).

6. Встановлено суб'єктний склад та предмети регулювання відносин е-урядування на рівні окремих міністерств і відомств у визначеному дослідженні періоді: - Мінцифри (засоби е-ідентифікації); - НАДС (підвищення е-кваліфікації); - СБУ (обмін інформацією на базі MISP-UA); - Мінфін (інформаційна е-система митних органів); - МОЗ (е-реєстр декларацій, е-реєстрація медичного обладнання, е-система рейтингу); - Мінветеранів (е-реєстр суб'єктів психологічної допомоги); - Держстат (інформація з національних інформаційних е-ресурсів); - МОН (інтерактивні е-додатки); - МО (єдина інформаційна е-система); - Адміністрація Держспецзв'язку (заходи захисту інформації); - РНБО (Державний реєстр санкцій); - ОГП, ДСА (е-обмін процесуальними документами); - МЗС (е-реєстрація для вчинення консульської дії); - НКЕК (регуляторна е-платформа); - Нацкомстандарт державної мови (іспитова е-система); - АРМА, НАЗК (доступ до Єдиного державного реєстру декларацій).

7. Виявлено активну нормотворчу діяльність Міністерства внутрішніх справ України, в структурі якого тривало впровадження правоохоронних елементів е-урядування: - інформаційних підсистем «Облік кривдника», «Електронна розшукова справа», «SOCTA»; - функціональних підсистем «Система управління силами та засобами цивільного захисту», «Соціально-правовий захист постраждалих та членів їх сімей», «ІАС ліцензування видів господарської діяльності МВС», «Автоматизована дактилоскопічна ідентифікаційна система»; - бази даних «Розшук»; - Е-реєстру геномної інформації людини.

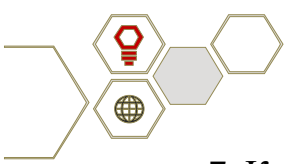
8. Запропоновано адаптувати до національного законодавства сучасні європейські орієнтири розвитку механізмів е-урядування. Зокрема, Робочої

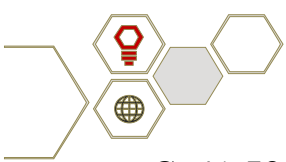
програми на 2025-2027 рр. програми «Цифрова Європа», яка продовжує сприяти досягненню цілей ЄС у сфері цифрової трансформації, визначених у комунікації «Цифровий компас 2030: Європейський шлях до Цифрового десятиліття» і в політичній програмі «На шляху до Цифрового десятиліття». Вона зосереджена на виконанні заходів, розпочатих і продовжених в попередніх програмах, таких як різні простори даних, переведення їх з підготовчого етапу в етап розгортання тощо.

Список використаних джерел

1. Заросило В.О., Капля О.М., Чалчинський В.І. Електронне урядування: напрями та шляхи введення, основні цілі, мета та проблеми. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 12. С. 544-546. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-12/133>
2. Ляпін К.Е. Перспективи електронного урядування в сучасних містах. *Молодий вчений*. 2023. № 7(119). С. 70-73. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-7-119-13>
3. Васьківська К.В., Васьківський Ю.П., Галімуков Ю.О. Розвиток електронного урядування в публічному управлінні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 8. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.8.6>
4. Сухан І.С., Сенько А.І. Електронне урядування в Україні: правові аспекти та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2024. Вип. 86: ч. 4. С. 84-88. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.1.4.13>
5. Медведенко І.В. Електронне урядування: міжнародний досвід та перспективи для України. *Український економічний часопис*, 2024. № 6, С. 52–58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2024-6-9>
6. Rybkina, S., & Sokolova, E. (2024). Development of electronic government as a driver of competitiveness of European Union countries. *Public Administration and Regional Development*, 26, 1365-1381. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2024.26.13>

7. Кутова М. Модель стратегічного планування розвитку системи електронного урядування в контексті забезпечення інформаційної безпеки. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2025. Том 342 № 3(1). С. 12-16. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-1](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-1)
8. Савіцька В.В. Запозичення зарубіжного досвіду електронного урядування для України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 262-264. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-2/61>
9. Кірін Р.С., Шеховцов В.В. Право е-урядування: інформаційний та інформатизаційний етапи формування системи джерел. *The scientific heritage*. 2023. № 121. С. 14-24. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8371806>
10. Кірін Р. Правове регулювання відносин е-урядування на етапі інтернетизації діяльності органів влади (2002-2003 рр.). *Юридичний вісник*. 2024. № 3. С. 148-157. DOI: <https://doi.org/10.32782/yuv.v3.2024.17>
11. Кірін Р.С. Етап інтернетизації діяльності органів влади: особливості правового регулювання відносин е-урядування в 2004–2005 рр. *Juris Europensis Scientia*. 2024, № 3. С. 7-13. DOI: <https://doi.org/10.32782/chern.v3.2024.2>
12. Кірін Р.С. Інформаційно-телекомунікаційний підетап (2006–2008 рр.) правового регулювання відносин е-урядування. *Прикарпатський юридичний вісник*. Вип. 4 (57), 2024. С. 20-29. DOI <https://doi.org/10.32782/pyuv.v4.2024.4>
13. Кірін Р.С., Грищак С.В., Петлюк Ю.С. Формування джерел права е-урядування на підетапі розвитку відносин електронізації (2009-2010 рр.). *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2024. Вип. 4. С. 107-118. DOI: <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2024.4.18>
14. Кірін Р.С., Ширшикова Р.М. Розвиток законодавства про е-урядування на підетапі першої концепції (2011–2014 рр.). *Правові новели*. 2024. № 24. - С. 84-102. DOI: <https://doi.org/10.32782/ln.2024.24.12>
15. Кірін Р.С., Ширшикова Р.М. Законодавство про е-урядування: особливості формування в умовах руху до сталого розвитку (2015-2016 рр.). *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2025, вип. 87, ч. 3.

С. 41-50. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.87.3.6>

16. Кірін Р.С., Ширшикова Р.М. Підетап другої Концепції у розвитку законодавства про е-урядування (2017-2020 pp.). *Juris Europensis Scientia*. 2025, № 1, С. 56-67. DOI: <https://doi.org/10.32782/chem.v1.2025.12>

17. Кірін Р.С. Розвиток законодавства про е-урядування на підетапі цифрової економіки (2021-2022). *Успіхи і досягнення у науці. Серія «Право»*. 2025. № 5(15). С. 135-150. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-5\(15\)-135-150](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-5(15)-135-150)

18. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. *Офіційний вісник України*. 2023. № 2, ст. 86.

19. United Nations E-government Survey 2024. Department of Economic and Social Affairs. *Accelerating digital transformation for sustainable development*. URL: <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2024-09/%28Print%20version%29%20E-Government%20Survey%202024%201392024.pdf> (дата звернення: 11.06.25)

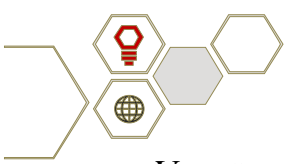
20. Про публічні консультації : Закон України від 20.06.2024 № 3841-IX. *Офіційний вісник України*. 2024. № 95, ст. 6107.

21. Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр» : Закон України від 19.09.2024 № 3980-IX. *Офіційний вісник України*. 2024. № 95, ст. 6110.

22. Деякі питання Національної програми інформатизації: постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2024 р. № 119. *Офіційний вісник України*. 2024. № 18, ст. 1177.

23. Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформації та кіберзахисту державних інформаційних ресурсів, об'єктів критичної інформаційної інфраструктури : Закон України від 27.03.2025 р. № 4336-IX. *Офіційний вісник України*. 2025. № 39, ст. 2586.

24. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо посилення відповідальності за незабезпечення доступу до інформації про використання публічних коштів : Закон України від 12.02.2025 № 4240-IX. *Офіційний вісник*

України. 2025. № 29, ст. 1919.

25. Europe's Digital Decade: digital targets for 2030. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en (дата звернення: 11.06.25)

26. Path to the Digital Decade': the EU's plan to achieve a digital Europe by 2030. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/digital-decade/#:~:text=The%20%27Path%20to%20the%20Digital%20Decade%27%20is%20a,make%20joint%20progress%20on%20digital%20capabilities%20and%20technologies> (дата звернення: 11.06.25)